



**V МІЖНАРОДНА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА ОНЛАЙН
КОНФЕРЕНЦІЯ**

**ТЕНДЕНЦІЇ ТА ВИКЛИКИ СУЧАСНОЇ АГРАРНОЇ НАУКИ В
УМОВАХ ВІЙНИ: ТЕОРІЯ І ПРАКТИКА**

Присвячена 125-річчю кафедри рослинництва НУБІП України

**V INTERNATIONAL SCIENTIFIC AND PRACTICAL ONLINE
CONFERENCE**

**TRENDS AND CHALLENGES OF MODERN AGRICULTURAL
SCIENCE: THEORY AND PRACTICE**

м. Київ, 2023

УДК 001:63(4/9)

Рекомендовано до друку збірник тез доповідей V Міжнародної науково-практичної онлайн конференції: «Тенденції та виклики аграрної науки в умовах війни» Присвяченої 125-річчю кафедри рослинництва НУБіП України вченою радою агробіологічного факультету Національного університету біоресурсів і природокористування України від 16 листопада 2023 року протокол № 11.

Тенденції та виклики сучасної аграрної науки в умовах війни: теорія і практика. Присвячена 125-річчю кафедри рослинництва НУБіП України матеріали V міжнародної науково-практичної онлайн конференції (м. Київ, 25-27 жовтня 2023 р.)/НУБіП України, 2023. 339 с.

ISBN 978-617-8351-50-2

У збірнику опубліковано матеріали доповідей учасників V міжнародної наукової інтернет-конференції «Тенденції та виклики сучасної аграрної науки в умовах війни: теорія і практика», яка присвячена 125-річчю кафедри рослинництва НУБіП України. Висвітлено теоретичні і практичні питання сучасної аграрної науки, напрями їх вирішення та впровадження у виробництво.

Титульна сторінка: "Соняхи". Художник: Радо Явора.

© НУБіП України, 2023.

УДК 631.54/.55:633.85

**ПРОДУКТИВНОСТІ РИЦИНИ ЗАЛЕЖНО ВІД ШИРИНИ МІЖРЯДЬ
ТА ГУСТОТИ СТОЯННЯ**

Гончар Л.М., к. с.-г. н., доцент

Національний університет біоресурсів і природокористування України

E-mail: ljubv09@gmail.com

Підбір видів рослин, їх сортів чи гібридів, придатних для промислової переробки з метою отримання мастильних та паливних матеріалів, формування їх продуктивності є гострою необхідністю сьогодення [1]. В умовах зміни клімату, асортимент культур, що були притаманними для окремих регіонів, змінюється, що викликає необхідність вивчення особливостей формування продуктивності цих культур за впливу технологічних прийомів за вирощування їх у нетипових ґрунтово-кліматичних умовах [2]. Вивчення впливу та підбір технологічних процесів, що забезпечують підвищення продуктивності сортів рицини, надасть можливість вирощування культури в умовах Правобережного Лісостепу України.

Впродовж 2020-2023 рр. у польових умовах проводили дослідження з вивчення впливу густоти стояння рослин та ширини міжряддя на елементи структури врожаю рицини сортів Хортицька 3 та Олеся в навчально-науковій лабораторії «Демонстраційне поле сільськогосподарських культур» НУБіП України. Використовували методи: теоретичні (статистична обробка) та

практичні (описові, порівняльні). Проводили оцінку наступних показників: маса 1000 насінин, кількість плодів на рослині, маса насіння з рослини.

Урожай насіння рицини сорту Хортицька 3 становив 1,27-1,46 т/га з максимумом при густоті стояння 50 тисяч рослин/га і ширині міжряддя 70 см. Різниця в урожайності насіння залежно від ширини міжряддя за однакових варіантів густоти стояння була статистично незначущою. Урожайність насіння сорту Олеся становив 1,34-1,42 т/га з виділенням двох найпродуктивніших варіантів – опція з шириною міжрядь 45 і 37,7 тисяч рослин/га та альтернативна з шириною міжрядь 70 см і густотою 50 тисяч рослин/га. Встановлено, що ці сорти мають високу компенсаційну здатність при вирощуванні за низької густоти стояння. Насіннева продуктивність однієї рослини може зростати майже вдвічі при зниженні густоти стояння з 50 до 25 тисяч рослин/га, з одночасним формуванням крупнішого насіння.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Anggraeni, T. D. A., & Purwati, R. D. (2022, January). Characterization of plant architecture and yield trait of castor (*Ricinus communis* L.) germplasm suitable for mechanical harvesting. In AIP Conference Proceedings (Vol. 2462, No. 1, p. 020025). AIP Publishing LLC. doi: 10.1063/5.0075155
2. Mazurenko, B., Novytska, N., & Honchar, L. (2020). Response of spring and facultative triticale on microbial preparation (*Azospirillum brasilense* and *Bacillus polymyxa*) by different nitrogen nutrition. *Journal of Central European Agriculture*, 21(4), 763-774. doi: 10.5513/JCEA01/21.4.2914